

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

Wydział Instrumentalny

mgr Tomasz Sowiński

„Znaczenie preparowanych i niekonwencjonalnych instrumentów perkusyjnych w muzyce improwizowanej na przykładzie wybranych utworów”

Promotor: Prof. dr hab. Piotr Sutt prof. zw.

STRESZCZENIE

Tematem mojej pracy jest *Znaczenie preparowanych i niekonwencjonalnych instrumentów perkusyjnych w muzyce improwizowanej na przykładzie wybranych utworów*. Główną jej część stanowi dzieło artystyczne, tj. muzyczne nagranie dźwiękowe, na które składa się sześć kompozycji pochodzących z moich dwóch autorskich płyt. Wszystkie kompozycje, pierwotnie nagrane w dużych, siedmio- i dziesięcioosobowych zespołach, zostały przeze mnie ponownie zaaranżowane na potrzeby kwartetu. W skład Collective Quartet wchodzi: saksofon tenorowy i sopranowy, na których gra Piotr Chęcki, fortepian i instrumenty klawiszowe obsługiwane są przez Mikołaja Basiukiewicza, kontrabas, na którym gra Paweł Urowski oraz zmodyfikowany i wzbogacony przeze mnie zestaw perkusyjny. dopełnieniem dzieła artystycznego jest praca pisemna, która w znacznej mierze stanowi opis materiału dźwiękowego oraz analizę struktur dźwiękowych i formalnych wszystkich sześciu utworów stanowiących dzieło artystyczne.

Celem części opisowej jest ukazanie roli jaką preparacja perkusji oraz użycie niekonwencjonalnych instrumentów perkusyjnych może odegrać w kreowaniu dzieła artystycznego. Moje studium skupia się na niekonwencjonalnych technikach wydobycia dźwięku z tradycyjnych instrumentów perkusyjnych, oraz z różnego rodzaju przedmiotów, które z zasady instrumentami perkusyjnymi nie są, a zostały przeze mnie weń przekształcone, w celu poszerzenia instrumentarium, a tym samym wzbogacenia palety barw mojego zestawu. Prezentuję możliwości brzmieniowe jakie stwarza tak traktowana perkusja, jak i również przedstawiam jak wyżej wspomniane zabiegi mogą wpłynąć na kreację muzyki improwizowanej i jej ostateczny kształt.

Praca pisemna prócz podstawowych części takich jak wstęp, czy podsumowanie, składa się z czterech rozdziałów. Rozdział pierwszy zatytułowany *Systematyka i charakterystyka instrumentów perkusyjnych* stanowi wprowadzenie do tematu definiując terminy związane z szeroko pojętą perkusją. Ponadto w tej części krystalizuję kwestię instrumentów perkusyjnych, przedstawiam istniejące metody ich klasyfikacji i podziału oraz charakteryzuję główne, podstawowe grupy tych instrumentów.

Rozdział drugi traktuje o historii zestawu perkusyjnego, jako że jest on fundamentem mojego instrumentarium. Zagadnienie trwającej cały wiek ewolucji zestawu perkusyjnego omawiam dość wnikliwie, choć tytuł tej części mówi o rysie historycznym, jednak to właśnie liczne modyfikacje i usprawnienia, jakim na przestrzeni wieku ulegał zestaw zachęciły mnie do poszukiwania własnych rozwiązań i utwierdziły w słuszności poczynań.

Kolejny, trzeci rozdział pracy składa się z dwóch podrozdziałów. W pierwszym z nich zatytułowanym *Pojęcie preparacji oraz rola jaką odgrywa w muzyce* przybliżam termin preparacji, oraz nakreślam funkcje i znaczenie tegoż zabiegu w procesie kreowania muzyki, zwłaszcza tej improwizowanej. Drugi podrozdział zwięźle przedstawia istniejące przykłady zastosowanej preparacji oraz perkusistów związanych z nurtem muzyki improwizowanej, którzy eksperymentując z brzmieniem swojego zestawu, wykorzystywali preparację oraz wzbogacali swoje instrumentarium. Skupiam się jednak na najbardziej charakterystycznych cechach ich brzmienia, traktując temat dość lakonicznie, tak by unikać nadmiernych wpływów.

Rozdział czwarty stanowi meritum pracy pisemnej, ponieważ zawiera analizy każdej, pojedynczej kompozycji składającej się na dzieło artystyczne. Analizy dokonałem pod względem formy, melodyki, harmonii, rytmu i kolorystyki. W tej części prezentuję wyniki moich badań, charakteryzuję wykorzystane instrumentarium oraz techniki wydobycia dźwięku, jak i również uzasadniam moje wybory, wskazując na znaczenie i funkcję stosowanych przeze mnie zabiegów. Udowadniam tu również, iż rola perkusji nie musi ograniczać się tylko do akompaniamentu i współtworzenia muzyki. Perkusista może swobodnie pełnić rolę lidera zespołu, a co za tym idzie: kreatora muzyki, mającego znaczny wpływ na jej finalną postać.

Dodatkowo dołączam do pracy aneks, w którym opisuję i za pomocą zdjęć ilustruję wykorzystane przeze mnie w nagraniach instrumentarium, zarówno to typowe, jak i to nietypowe.

**The Stanisław Moniuszko Academy of Music in Gdansk
Instrumental Faculty –**

Tomasz Sowiński, MA

**„The significance of prepared and unconventional percussion instruments in the improvised
music in the example of the selected compositions”**

Supervision: professor Piotr Sutt, PhD

Summary of the Doctoral Dissertation

The subject of my doctoral dissertation reads as follows *The significance of the prepared and unconventional percussion instruments in the improvised music in the example of the selected compositions*. Its main part comprises an artistic work, i.e. the musical sound recordings, which consist of six compositions from two of my authorial records. All of the compositions, originally recorded with the large, seven- and ten-person ensembles, were rearranged by me to meet a quartet requirements. Collective Quartet includes tenor and soprano saxophones played by Piotr Chęcki, piano and keyboard instruments performed by Mikołaj Basiukiewicz, double bass enacted by Paweł Urowski, as well as drum set which I have modified and enriched. In addition to the artistic work, there is also a written disquisition, which subsists, to a large extent, in a description of the musical material as well as an analysis of all six compositions in a relation to form and sound structures.

The purpose of my dissertation is to present a role that a preparation of percussion and the use of unconventional percussion instruments can play in a creation of artistic work. My study focuses on the unconventional techniques of emitting sound from the traditional percussion instruments and also from the various kinds of objects that are not in principle the instruments at all, but I have converted them into some, in order to widen my instrumentarium and thereby to enrich the palette of overtones of my set. I also present the sound possibilities, that the percussion treated in this way can offer. Furthermore, I show how and in what extend the aforementioned methods can affect the creation of improvised music and its final form.

The written disquisition apart from the basic parts, such as an introduction and summary, consists of four chapters. First chapter entitled *Systematics and characteristic of the percussion instruments* provides an introduction into the subject, defining the terms relating to the percussion. Moreover in this part I crystallize the percussion instruments matter, I show the existing methods of

their classification as well as I characterize the main, basic groups of these instruments. Second chapter refers to the history of a drum set as it is a foundation of my instrumentarium. The next, third chapter consists of two subsections. In the first one, entitled *The term preparation and its role in music*, I introduce the term preparation, its functions and its significance in a process of creating music, especially the improvised one. Second subsection briefly illustrates the existing examples of the use of preparation as well as the profiles of percussionists that used this procedure and also enriched their instrumentarium.

Fourth chapter is the substance of my treatise, as it contains the analysis of the compositions. I analyzed them in a relation to their form, melodies, harmony and timbre. In this part I present the findings, characterize used instrumentarium and the techniques of emitting sound. I also justify my choices, indicating their significance and functions.

Additionally, I enclose an annex, where I describe the instrumentarium that I used while recording the artistic work, both the conventional and unconventional ones. Each description is followed by the real photo of the instrument.